

14.3.2017

Pelastusosasto
Hallitusneuvos Ilpo Helismaa

HE 15/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Eduskunnan hallintovaliokunta

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannolaki. Lisäksi esityksessä on maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön.

Esityksen mukaan Suomeen muodostetaan 18 maakuntaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu perustettaville maakunnille. Ensihoidon järjestämisvastuu olisi kaikilla maakunnilla.

Sisäministeriön lausunto

Sisäministeriö pitää hallituksen esityksessä valittuja linjauksia perusteltuina. Sisäministeriön edustajat ovat osallistuneet keskeisimpien valmisteluryhmien työhön. Yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa valmisteltu esitys vastaa kokonaisuutena sisäministeriön näkemyksiä.

Hallitus on 9.3.2017 antanut esityksen laiksi pelastustoimen järjestämisestä. Ehdotetun lain mukaan kunnallisen pelastustoimen järjestämisvastuu siirrettäisiin perustettaville maakunnille. Pelastustoimi järjestettäisiin näin ollen yhdenmukaisella aluejaolla sosiaali- ja terveystoimen kanssa.

Pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on välttämätöntä, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa ensihoitotehtäviä ja ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan.

Pelastuslaitosten tehtävävolyymista noin 70 - 80 prosenttia kohdistuu ensihoitotoimintaan. Järjestämällä sekä pelastustoimi että ensihoitopalvelut samoin perustein kaikissa 18 maakunnassa voidaan pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen synergiaedut hyödyntää ensihoitopalvelujen toteuttamisessa sekä varautumisessa suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin.

Muutosesitys

Sisäministeriö kiinnittää huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavan lain 22 §:ään. Pykälän mukaan *maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Maakunnan omasta palvelujen tuottamisesta vastaa maakuntalain 52 §:ssä tarkoitettu maakunnan liikelaitos. Kaikki maakunnan omat sosiaali- ja terveystoimen palvelut on annettava yhden liikelaitoksen tuotettavaksi.*

Ensihoito kuuluu osana sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Säännöksen sanamuodosta saattaa vastoin tarkoitusta syntyä käsitys, että myös pelastustoimen ensihoitotehtävät tulisi tuottaa siinä liikelaitoksessa, joka vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta.

Tätä ei sisäministeriön näkemyksen mukaan voida pitää perusteltuna ainakaan suuremmissa maakunnissa, joille sisäministeriön käsityksen mukaan tulisi säilyttää mahdollisuus päättää sekä pelastustoimen palveluiden että pelastustoimen tuottamien ensihoitopalveluiden tuottamisesta omassa pelastustoimen liikelaitoksessa.

Koska tarkoituksena on kuitenkin ollut, että pelastustoimi voisi hoitaa ensihoitotehtäviä, vaikka se olisi erillisessä liikelaitoksessa, sisäministeriö esittää arvioitavaksi, tulisiko säännöstä täsmentää.